

УДК 378.147+371.315

Скробач Н.В., Шаповал О.А., Вишиванюк В.Ю., Романів О.П.

Методична робота як засіб підвищення ефективності навчально-виховного процесу у навчальному закладі

Кафедра внутрішньої медицини №1, клінічної імунології та алергології ім. академіка Є.М. Нейка (зав. каф. – проф. Яцишин Р.І.) ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Резюме. Успіх просвітницької діяльності педагога залежить від наявності у нього особливого стану готовності до сприйняття і розв'язання навчально-виховних завдань і актуалізації власних знань, умінь та навичок, необхідних для їх розв'язання в системі соціально – педагогічної діяльності.

Основними формами проведення методичної роботи є лекції, доповіді, інформації, повідомлення, практичні заняття, диспути, ділові і рольові ігри, бесіди, відкриті навчально-виховні заходи, захист моделі сучасного уроку та ін.

Слід підкреслити, що морально ціннісні вчинки підростаючого покоління найповніше реалізуються у позанавчальній діяльності, оскільки формування їх соціального досвіду здійснюється на основі їх власних бажань, особистих прагнень, природних нахилів і здібностей.

Із метою удосконалення методичної роботи з педагогічними працівниками навчальних закладів необхідно розглянути її принципи та функції, визначити параметри основних її форм, сформулювати основні критерії методичної роботи та вимоги до її організації, а також визначити головні завдання таких масових форм методичної роботи, як педагогічні читання, науково-практичні конференції, семінари, школи передового педагогічного досвіду та інші, розглянути основні вимоги до організації роботи педагогічних колективів над єдиною науково-методичною темою, визначити провідні аспекти передового педагогічного досвіду, звернути увагу на питання моделювання педагогічного досвіду та трансформації його в практику навчально-виховної роботи.

У процесі навчально-виховної роботи слід звертати особливу увагу на те, що людина має невід'ємні і невідчужувані права лише тому, що вона людина. У першу чергу, це моральні права, які походять із людської природи кожної особистості, формуючи і підтримуючи в людині почуття власної гідності.

Ключові слова: методична робота, навчально-виховний процес, студентська молодь, методика навчання, навчальний заклад.

Зміни, що відбуваються в соціально-економічній сфері нашої держави, справляють великий вплив на формування ціннісних орієнтацій молоді та її соціалізації. Проблеми, з якими стикається молодь на сучасному розвитку суспільства – матеріальна незабезпеченість, безробіття, професійні проблеми, позначаються на соціалізації учнівської та студентської молоді.

Успіх просвітницької діяльності педагога залежить від наявності у нього особливого стану готовності до сприйняття та розв'язання навчально-виховних завдань і актуалізації власних знань, умінь та навичок, необхідних для їх розв'язання в системі соціально-педагогічної діяльності [5].

Цілком об'єктивно можна стверджувати, що цілеспрямований процес удосконалення професійної компетентності працівників освіти – це процес поступового росту їх особистості та професіоналізму в системі науково-методичної роботи.

Організаційними формами методичної роботи можуть бути:

- індивідуальні: самоосвіта, стажування, наставництво, консультації;

- колективні:

- постійно діючі – методичні об'єднання, опорні навчальні заклади школи передового педагогічного досвіду, семінари, творчі групи;

- періодичні – педагогічні читання, науково-практичні конференції, методичні оперативні наради, педагогічні виставки, екскурсії, лекторії, групові консультації та ін.

Основними формами проведення методичної роботи є: лекції, доповіді, інформації, повідомлення, практичні занят-

тя, диспути, ділові і рольові ігри, бесіди, відкриті навчально-виховні заходи, захист моделі сучасного уроку та ін. [2].

Замість об'єднань також можуть бути створені постійно діючі психолого-педагогічні семінари для всіх або окремого фаху педагогів із найбільш важливих питань навчально-виховного процесу, а також семінари-практикуми з педагогами та вихователями різних категорій, творчі групи щодо впровадження в практику роботи передового педагогічного досвіду, досягнень психолого-педагогічної науки.

Для удосконалення науково-теоретичної підготовки замість методичних об'єднань у навчальному закладі можуть організуватися динамічні групи педагогів як з одного, так і з різних предметів, які працюють не за фахом, а за тематичним, проблемним принципом і об'єднують зусилля викладачів суспільно-гуманітарних, природничо-математичних та інших дисциплін.

Основними завданнями і змістом методичної роботи є:

- опанування методологічними та теоретичними основами відповідної галузі науки (за фахом), методикою викладання предмета, підвищення рівня педагогічної діяльності, загальної культури;

- вивчення та використання у практиці сучасних досягнень психолого-педагогічної науки та передового педагогічного досвіду, розвиток ініціативи та творчості, новаторських пошуків педагогів;

- системне вивчення й аналіз навчальних планів, програм, підручників, посібників, нормативних та інструктивних документів, методичних рекомендацій, визначення конкретних шляхів їх реалізації з метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу, проведення заняття, факультативних та інших занять;

- вивчення та аналіз стану викладання рівня та якості знань, умінь, практичних навичок і вихованості студентів, виявлення труднощів у засвоєнні теми програмного матеріалу;

- підготовка та проведення заходів, спрямованих на вдосконалення навчально-виховного процесу підвищення загальноосвітнього рівня студентів, їх вихованості.

У організаційно методичній системі, спрямованій на забезпечення умов здійснення навчально-виховної діяльності, можна визначити такі взаємопов'язані функції педагогічного впливу: розробка та впровадження форм і методів формування соціальної відповідальності студентів як інтегрованої моральної та соціально-психологічної риси, здатної закріпити творчу активність, моральні вчинки та самооцінку особистості [3].

Із метою реалізації цих функцій необхідно розробити методику навчання педагогічних колективів з оволодіння ними оптимальними формами навчально-виховної діяльності та впровадженню їх в практику роботи в системі профілактичних заходів, а саме:

- планування профілактично-виховної роботи як невід'ємної частини всієї навчально-виховної роботи у навчальному закладі;

- врахування завдань профілактичної роботи при професійній та методичній підготовці педагогів;

- програмування та методичне забезпечення правового виховання студентів та їх батьків.

Соціально-педагогічний аспект у рамках даної проблеми рекомендується розглядати на основі філософського вчення про те, що характер домінуючої соціальної поведінки в умовах відповідної суспільно-економічної формації ускладнює

процес соціальної адаптації і породжує відповідний тип соціальної поведінки; що морально-правова поведінка є не лише те, що існує суб'єктивно, а й те, що існує об'єктивно, у суб'єктивній формі відображає те об'єктивне і домінується конкретно історичним, соціально-економічним станом суспільства.

Слід підкреслити, що морально ціннісні вчинки підрастаючого покоління найповніше реалізуються у позанавчальній діяльності, оскільки формування їх соціального досвіду здійснюється на основі їх власних бажань, особистих прагнень, природних нахилів і здібностей.

Наукове обґрунтування підходу до організації навчально-виховного процесу в навчальних установах полягає у створенні атмосфери природного, неформального спілкування в гуртках, клубах та інших об'єднаннях, а також у забезпеченні творчої діяльності в нових перспективних формах організації позанавчальної роботи у центрі соціальної молоді, де створювались умови для формування правової культури студентської молоді, яка впливає на поведінку відповідно до чинного законодавства, що також впливає на збагачення духовних зв'язків і відносин, інтелектуально-емоційного, морального, соціально-трудового, правового, естетичного і фізичного розвитку студентської молоді [4].

Рекомендується у структурі педагогічних заходів виділити такі види цілеспрямованої діяльності:

1. Заходи щодо попередження умов, які сприяють можливості протиправної поведінки серед студентської молоді (рання профілактика);

2. Заходи щодо оздоровлення умов середовища у житті та діяльності студентів, що створюють можливість протиправної поведінки з їхнього боку і, одночасно, корекція особистої позиції (перший етап безпосередньої профілактики);

3. Активізація заходів педагогічного впливу на осіб, які мають намір виїхати за кордон (другий етап безпосередньої профілактики);

4. Систематизація заходів роботи щодо профілактики запобігання торгівлі людьми (третій етап безпосередньої профілактики).

Із метою удосконалення методичної роботи з педагогічними працівниками навчальних закладів необхідно розглянути їх принципи та функції, визначити параметри основних їх форм, сформулювати основні критерії методичної роботи та вимоги до її організації, а також визначити головні завдання таких масових форм методичної роботи, як педагогічні читання, науково-практичні конференції, семінари, школи передового педагогічного досвіду та інші, розглянути основні вимоги до організації роботи педагогічних колективів над єдиною науково-методичною темою (проблемою), визначити провідні аспекти передового педагогічного досвіду, звернути увагу на питання моделювання передового педагогічного досвіду та трансформації його у практику навчально-виховної роботи.

У процесі підвищення кваліфікації повинні використовуватися такі напрями методичної роботи: проведення інструктивно-методичного навчання та індивідуального консультування педагогічних працівників навчальних закладів, спрямованих на осмислення, підбір оптимальних умов та методів роботи з морально-правового виховання студентської молоді, де повинно бути визначено та обґрунтовано основні педагогічні умови формування поведінкових традицій, обговорення вихідних характеристик морально-правової вихованості студентів.

Таким чином, методична робота, яка спрямована на підготовку педагогічних працівників, повинна містити ґрунтовний матеріал для проведення просвітницької діяльності з молоддю.

Навчальні заклади значну увагу повинні приділяти формуванню індивідуальності, стилю життя юнака, дівчини, осмислення свободи вибору, дій і намірів, подоланню асоціальних проявів серед молоді.

У процесі навчально-виховної роботи слід звертати особливу увагу на те, що людина має невід'ємні і невідчужувані права лише тому, що вона людина. У першу чергу, це моральні права, які походять із людської природи кожної особистості, формуючи і підтримуючи в людині почуття власної гідності.

Література

1. Дудікова Л.В. Психолого-педагогічні аспекти готовності майбутніх медиків до професійного самовдосконалення / Л.В. Дудікова // зб. наук. пр. №49. Ч 2. / під ред. Л.М. Романишина та ін. – Хмельницький : Вид-во Нац. ак. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького, 2009. – С. 13-16.
2. Жданов О.И. Педагогика и психология высшей школы / Жданов О.И. – М.: РАГС, 2010, - 258с.
3. Краевский В.В. Методология педагогики: новый этап: Учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений/ В.В. Краевский, Е.В. Бережнова, - М. : Академия, 2009. - 400с.
4. Мілерян В.С. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах (метод. посібник) / В.С. Мілерян. – Київ, 2006. - 84с.
5. Психологія і педагогіка (за ред. С.Д. Максименка. Підручник для студентів ВНЗ). – Вінниця: Нова книга, 2007. - 367с.

Скробач Н.В., Шаповал О.А., Вышиванюк В.Ю., Романів О.П.
Методическая работа как средство повышения эффективности учебно-воспитательного процесса в учебном заведении

Резюме. Успех просветительской деятельности педагога зависит от наличия у него особенного состояния готовности к восприятию и развязыванию учебно-воспитательных задач и актуализации собственных знаний, умений и навыков, необходимых для их развязывания в системе социально-педагогической деятельности.

Основными формами проведения методической работы являются: лекции, доклады, информации, извещения, практические занятия, диспуты, деловые и ролевые игры, беседы, открытые учебно-воспитательные мероприятия, защита модели современного урока и др.

Следует подчеркнуть, что тенденции и морально ценностные поступки подрастающего поколения наиболее полно реализуются во внеучебной деятельности, поскольку формирование их социального опыта осуществляется на основе их собственных желаний, личностных стремлений, природных наклонностей и способностей.

С целью усовершенствования методической работы с педагогическими работниками учебных заведений необходимо рассмотреть ее принципы и функции, определить параметры главных ее форм, сформулировать основные критерии методической работы и требования к ее организации, а также определить главные задачи таких массовых форм методической работы, как педагогические чтения, научно-практические конференции, семинары, школы передового педагогического опыта и другие, рассмотреть основные требования к организации работы педагогических коллективов над единой научно-методической темой, определить ведущие аспекты передового педагогического опыта, обратить внимание на вопрос моделирования педагогического опыта и трансформации его в практику учебно-воспитательной работы.

В процессе учебно-воспитательной работы следует обращать особое внимание на то, что человек имеет неотъемлемые и неотчуждаемые права лишь потому, что он человек. В первую очередь это моральные права, которые происходят с человеческой природы каждой личности, составляя и поддерживая в человеке чувство личного достоинства.

Ключевые слова: методическая работа, учебно-воспитательный процесс, студенческая молодежь, методика учебы, учебное заведение.

N.V. Skrobach, O.A. Shapoval, V.Yu. Vyshyvaniuk, O.P. Romaniv
Methodical Work as Means to Improve the Educational Process at the Educational Institution

Department of Internal Medicine №1, Clinical Immunology and Allergology named after academician E.M. Neiko (the Head of the Department – Professor R.I. Yatsyshyn)

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. The success of teacher's educational activity depends on the presence of his or her particular readiness to accept and solve

educational problems and to update their knowledge and skills required for their solving in the system of social and educational work.

The main forms of methodical work include lectures, reports, information, statements, practical classes, disputes, business simulations and role plays, discussions, public educational events, defense of modern lesson model, etc.

It should be emphasized that moral-value actions of the younger generation are fully implemented in extra-curricular activities since the formation of their social experience is based on their own desires, personal ambitions, natural inclinations and abilities.

In order to improve the methodical work of teaching employees of educational institutions, the principles and functions of methodical work should be studied, parameters of its basic forms should be determined, main criteria of methodical work and the requirements for its organization should be formulated. The main objectives of such mass forms of methodical work as pedagogical readings, scientific

conferences, seminars, schools of advanced educational experience and others should be determined. The basic requirements for the organization of teaching staff's work on the only research and methodology subject should be studied. Basic aspects of advanced educational experience should be determined. Attention must be drawn to teaching experience modeling and transforming it into educational work practice.

During the educational work particular attention should be paid to the fact that every person has inalienable and imprescriptible rights simply because he or she is human. Primarily, these are moral rights originating from human nature of each person, developing and maintaining self-respect of every person.

Keywords: *methodical work; educational process; young students; teaching methods; educational institution.*

Надійшла 16.05.2016 року.